

și o canalizează într-o faptură cu totul specială, marcându-i definitiv destinul... Astăzi, 15 mai 2016, în centrul orașului Jimbolia, câțiva temerari radianți și poate că și iradiați de pasiune pentru povești ca cea a lui Frankenstein, au venit tocmai de la Facultatea de Litere a Universității din Timișoara pentru a înfrunta o prognoză meteo necruțătoare și a ieși învingători, dar mai cu seamă pentru a învăța încă o dată că poveștile adevărate se găsesc în realitatea imediată, palpabilă, în persoanele și locurile de lângă noi.

Că realitatea bate cartea e o teză sine-qua-non în lumea oricărui om trecut prin viață, dar probabil vă întrebați care e legătura dintre Frankenstein și centrul Jimboliei... Ei bine, exact asta mă întrebam și eu când, pe la prânz, în timp ce contempnam o micuță baracă în formă de ciupercuță suprarenalistă, având un aer resemnat și socialist, dar iubită tare de jimbolienii și, se pare, imună

la orice proiect de fezabilitate, Frankenstein mi-a fulgerat retina; statuia sa, cu o față de o seriozitate cum doar cioperitul în piatră o poate da, se ascundea jovial, după ciupercuța noastră. Nu trece mult și ghidul nostru ne lămurește ciudatul joc: acest Frankenstein negricios e dr. Karl Diel, un personaj de poveste, fără doar și poate, fiind chiar mai iubit și mai respectat în rândul jimbolienilor decât venerabila doamnă Ciupercuță. Domnul doctor avea să își asigure toată dragostea mea, ca a oricărui vizitator ce va trece prin acest loc al diversității, jumătate de oră mai târziu, când aveam să pășesc pragul casei sale memoriale.

Revenind la romanul lui Shelly, menționez în introducere că a fost publicat în anul 1818. Se pare că soarta, să o numim mai elegant - Moira, a fost o mare admiratoare a acestui bestseller și, în omnipotența sa sfidătoare, s-a hotărât să încarneze minunatul roman tocmai la Jimbolia: 37 de ani mai târziu, în 1855, Karl Diel se naște într-o familie modestă cu mai mulți copii. În ciuda oricăror așteptări, se găsesc resurse care să-i permită să studieze medicina, și o va face, cu o încăpățănare moștenită de la primii șvabi coloniști în Jimbolia, tocmai la Budapesta și Viena; viața-i continuă în cel mai pur mod românesc posibil, o căsătorie cu o femeie cu sânge albastru, urmată de o reîntoarcere total neașteptată în orașul natal, completează acest tablou. Devine prieten cu un alt personaj fantastic, Conte Csekonic,

alături de care înființează un spital care va rivaliza cu marile centre medicale din zonă și în care va salva de-a lungul anilor mii de vieți, va realiza peste 50 de mii de intervenții chirurgicale care îi vor asigura un statut privilegiat în societatea jimboliană pentru mai multe generații. Filantrop desăvârșit, ajută țăranii ce ajungeau la spitalul său cu același profesionalism cu care se îngrijea de personalitățile care veneau să se trateze din tot Banatul, Voievodina și Ungaria de azi.

Moștenirea doctorului Diel e prezentă și astăzi în acest pol multicultural, în special prin Spitalul Orășenesc, care funcționează la o capacitate respectabilă. Statuia sa din centrul orașului sintetizează perfect vechea vorbă românească „Omul sfințește locul”, iar faptul că aceasta a scăpat nevătămată în timpul afirmării Partidului Comunist, deși Karl Diel nu era român, și numele său reprezenta un impediment în afirmarea ideologiei „cultului personalității”, demonstrează încă o dată respectul uriaș pe care acesta l-a câștigat prin munca și devotamentul său.

Totuși, această poveste se trăiește la o intensitate deplină doar în casa memorială a doctorului, în preajma ustensilelor ruginite folosite în salvarea atâtor vieți, și mai ales sub privirea de gheață a acestuia, care îi întâmpină pe vizitatori printr-un tablou realizat de un alt jimbolian renumit, Stefan Jäger. Aici timpul se pierde învăluit în ultimele urme de miros de

spirit și medicamente, armele cu care Diel s-a luptat împotriva unor zei nelinfrânți până în acele vremuri, arătând că oamenii nu sunt doar niște simpli muritori...

Panoramă cromatică inedită

Mădălina MOTOȘAN

Pentru a mă putea bucura de ceea ce-mi rezerva anturajul, m-am imaginat ca fiind mică, mică, ca un pitic care stă pe umerii unui uriaș. Contextualizând, am rămas tot la ideea de pitic, însă, de data aceasta, cocoșat pe un șevalet plin de istorie. Pentru

mine, șevaletul a fost uriașul de care aveam nevoie pentru a colinda cu privirea fiecare lucrare artistică în parte. De acolo, de sus, am cercetat în liniște universul local pe care Stefan Jäger, maestru al locului, l-a imaginat în compozițiile lui. Pânzele, încărcate cu un colorit inedit ce conturează viața șvabilor din localitate, încă dănuie la loc de cinstă în inima Jimboliei.

Figură majoră în repertoriul artelor plastice, Stefan Jäger și-a însușit titlul de pictor al șvabilor, dintr-un motiv simplu și evident, dacă treci pe sub lupă, tematica abordată în picturile sale. Fiind un spirit artistic complex,

pe lângă pasiunea categorică și sensibilă destinată laitmotivului amintit mai sus, adică scenele smulse din viața șvabilor, tematica maestrului înregistrează și alte preocupări. Îmi plimb privirea peste picturile ce-mi îmbogățesc retina, și descopăr, așadar, palierul tematic ce se extinde și acaparează un interes pentru estetica portretului, tematicii religioase și, un lucru interesant și deloc de neglijat, pentru grija detaliilor vestimentației șvabești.

M-am oprit asupra acestor schițe, desene de dimensiuni mici, ce prezintă elemente vestimentare șvabești din portul femeilor și al bărbaților. Interesul pictorului este observabil prin atenția pe care o acordă detaliilor ce definesc aceste piese vestimentare, prin cromatica specifică și prin analiza atență a elementelor proprii unui port festiv. Acuratețea pe care o citesc în linia curșivă și expresivă ce compune desenul, mă face să-nțeleg că, deși măcinat de cotidianul șvabilor din spațiul rural, Stefan Jäger nu uită de estetica elementelor definitorii pentru această categorie de oameni, iar vestimentația a fost, este și va fi un reper în orice tip de abordare ce caută frumosul. De aici se poate observa spiritul artistic, dar și critic, pe care pictorul l-a înglobat în existența sa și care, acum, este vizibil prin operele plastice care amintesc de complexitatea sa.

După ce mă pierd prin vastul teritoriu al desenelor cu rochiile festive ale șvaboaicelor, ajung cu privirea pe un alt perete, care, de data aceasta continuă șirul picturilor cu niște portrete și alte câteva pânze ce reprezentau scene din viața religioasă. Culoarele sumbre pe care artistul le-a folosit amintesc, pe alocuri, de un spațiu gotic, de-o intensitate pe care nu ai

cum sa o eviți.

Privite ca un întreg, picturile lui Stefan Jäger povestesc despre un spațiu istoric ce nu vrea să fie uitat, un spațiu bine încapsulat prin cromatica și seria tematică abordată de pictor. Simplitatea, rafinamentul tușelor de culoare și invocarea acestui loc sătesc, paradisiac dăinuie încă prin istoriile în culoare, lăsate de maestrul Stefan Jäger.

În Jimbolia

Aida JUCUȚI

M-am trezit azi gândindu-mă la ce să scriu aici. Știam titlul pe care îl va avea articolul, aveam și idei, dar parcă nu erau potrivite, nu pentru mine. Am lăsat baltă ideea și mi-am găsit ceva de lucru prin curte. Pisica se lungea pe la piciorle mele, așteptând probabil să o alint puțin. În fundal se auzea un tunet din departare, care mi-a atras atenția, însă nu

l-am auzit în întregime, fiind acoperit de triful unei păsări care-și are cuibul în curtea mea încă de când eram mică. Ploaia și cuibul care m-a dus cu gândul la copilărie, m-au făcut să îmi aduc aminte de plimbările pe care le făceam cu bunica mea, pe străzile Jimboliei, udate de o ploaie asemănătoare cu cea care e acum afară. Îmi amintesc cum topăiam dintr-o baltă în alta, murdărindu-mi hainele fără să-mi fac vreo problemă.

Atunci mi-am dat sea-

de băncile din parcul umbros sau de apusul de la baltă, care îți dă o stare de liniște, de confort. Poate că nu oferă la fel de multe ca și un oraș mare, dar cu siguranță are și Jimbolia multe de oferit.

Chiar dacă aparțin orașului, n-am să vorbesc despre cultura și istoria acestuia, neinteresante pentru unii, dar care pentru mine sunt fascinante și au fost încă de când doamna învățătoare ne spunea povești ce poate abia acum capătă sens. Voi alege să vorbesc despre acele locuri obișnuite, care ne înconjoară zilnic.

De exemplu, ajutând un prieten, am avut recent ocazia să cutreier străzile orașului. Căldura era mare, chiar dacă era dimineață. Dar era o liniște plăcută. Abia dacă au trecut câteva mașini. O plimbare pe străzile Jimboliei, atât de simplu de făcut, un lucru numai bun dacă vrei să îți pui gândurile în ordine!

La fel de frumoasă este și plimbarea pe drumurile șerpuite de la baltă, mai ales pe role sau pe bicicletă, înconjurat de culorile apusului care-și reflectă în apă frumusețea de pe cer; sau o seară cu prietenii la un „țigainerspec”.

ma că am abordat subiectul greșit. Nu e vorba de activitățile pe care le poți face în acest orașel, ci de atmosfera provocată de acesta, de liniștea sa caracteristică, chiar și de acel tril al păsării din curtea mea, tril care s-a auzit tare și neînfricat, nefiind astupat de claxoane furioase. Recunosc că sunt adeptă a acelor claxoane. Îmi plac orașele mari, însă m-am născut în Jimbolia și aici mă întorc mereu.

Intr-adevăr, plimbările pe jos prin centru sau cu bicicleta la baltă nu sunt lucruri ieșite din comun: cu atât mai puțin ieșirile în parc. Dar e ceva legat de străzile lungi, atât de însoțite vara,

Alegratul prin parc vara, într-o dimineață răcoasă, oamenii care mănâncă înghețată pe băncile din centru, copiii care aleargă pe alei, terasele pline, sunetul rolelor care trec prin fața casei, chiar și triful păsărilor pe care încă îl aud... Toate acestea fac parte din farmecul acestui orașel.